

კურსდამთავრებულთა დასაქმება ინფორმაციული ტექნოლოგიების გამოყენებით

თინა ბელაშვილი

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ასისტენტ პროფესორი

ქვეყნის ეკონომიკა მნიშვნელოვანწილად არის დამოკიდებული შრომის ბაზარზე. თუ ქვეყანაში მოწესრიგებულია შრომითი ურთიერთობები დამსაქმებელსა და დასაქმებულს შორის, თუ ქვეყანას აქვს სტაბილური შრომის ბაზარი, თუ კვალიფიკური მუშახელის მოთხოვნა შეესაბამება მიწოდებას, მაშინ ეს ყველაფერი მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს ქვეყნის ეკონომიკის განვითარებაზე. იმის გამო, რომ საქართველო ეკონომიკურად განვითარებადი ქვეყანაა, მას აუცილებლად სჭირდება სტაბილური შრომის ბაზარი. უმუშევრობა ერთ-ერთ მნიშვნელოვან პრობლემას წარმოადგენს, რადგან საქართველოს მოსახლეობის თითქმის 70 % დაუსაქმებლად მიიჩნევა თავს, მათგან უმეტესი ნაწილი ახალგაზრდაა.

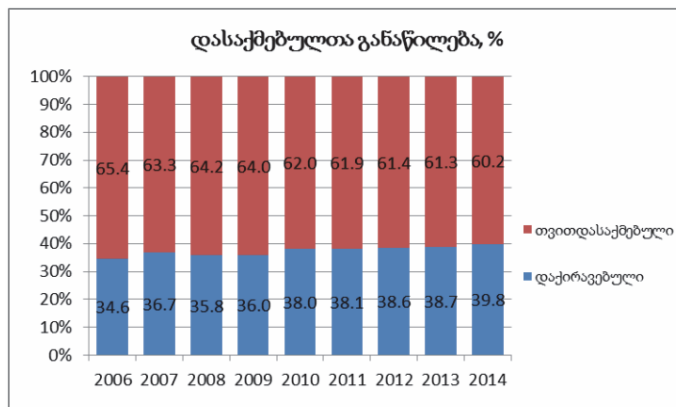
ჩვენი კვლევის მიზანია თსუ-ის ეკონომიკისა და ბიზნესის ფაკულტეტის სტუდენტებისა და კურსდამთავრებულების უმუშევრობასთან დაკავშირებული პრობლემების განსაზღვრა და ინფორმაციული ტექნოლოგიების გამოყენებით რეკომენდაციების შემუშავება პრობლემის აღმოსაფხვრელად. თანამედროვე მსოფლიო აღნიშნულ გამოწვევას უამრავი ხერხით ებრძვის. უნივერსიტეტებში შექმნილია სტუდენტთა დასაქმების ხელშემწყობი სისტემები, საქართველო კი კარიერის განვითარების სისტემების შექმნის საწყის ეტაპზე იმყოფება. ჩვენ მიერ შემუშავებული საინფორმაციო სისტემა ხელს უწყობს კურსდამთავრებულთა დასაქმებას ინფორმაციული ტექნოლოგიების გამოყენებით.

საკვანძო სიტყვები: კურსდამთავრებულთა დასაქმება; დასაქმების ხელშემწყობი პროგრამები

ხარისხიანი უმაღლესი განათლება თანამედროვე, კონკურენტუნარიანი და სამართლიანი სახელმწიფოს შენების უმნიშვნელოვანესი ფაქტორია. საქართველოს მომავალი განვითარება დიდწილად არის დამოკიდებული სწორედ განათლების ხარისხსა და მის ხელმისაწვდომობაზე. ^[1] საქართველოში აკრედიტებულ უმაღლეს სასწავლებლებში სამივე საფეხურზე და ერთსაფეხურიან სამედიცინო პროგრამებზე სწავლობს 83757 სტუდენტი. სტუდენტების მთლიანი რაოდენობის 20% სწავლობს ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ^[2], სადაც ერთ-ერთი ყველაზე მოთხოვნიანი ეკონომიკისა და ბიზნესის ფაკულტეტია. მიმართულების აქტუალობიდან გამომდინარე, აღნიშნული ფაკულტეტის კურსდამთავრებულთა დასაქმების საკითხის შესწავლა და კურსდამთავრებულების უმუშევრობასთან დაკავშირებული პრობლემების განსაზღვრა მეტად მნიშვნელოვანია. კვლევის შედეგები წარმოდგენას შეგვიქმნის კურსდამთავრებულთა დასაქმების ზოგად ტენდენციასა და იმაზე, თუ რამდენად პასუხობს ფაკულტეტი ძირითად პრინციპს - გამოუმვას რაც შეიძლება მეტი შრომისუნარიანი და კონკურენტუნარიანი ახალგაზრდა.

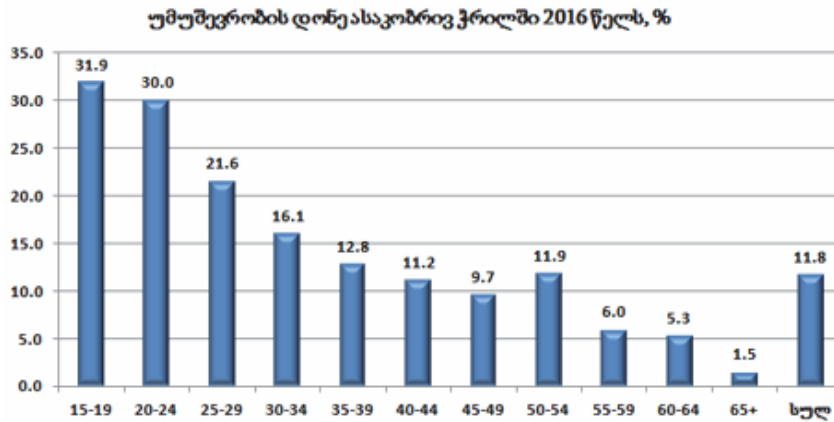
უმუშევრობის პრობლემა ყოველთვის იყო და მომავალშიც იქნება ყველაზე რთულად მოგვარებადი საკითხი არამარტო საქართველოში, არამედ ევროპისა და ამერიკის წამყვან სახელმწიფოებშიც. სტატისტიკური მონაცემების მიხედვით, 2016 წლისთვის ეკონომიკურად აქტიური 1998,3 ათასი ადამიანიდან უმუშევართა რიცხვი შეადგენდა 235,1 ათას კაცს, რაც 11,8%-ს უტოლდება. ეროვნულ დემოკრატიული ინსტიტუტის (NDI) მიერ ჩატარებულმა კვლევის შედეგებმა აჩვენა, რომ საქართველოს მოსახლეობის 67% ყველაზე მნიშვნელოვან პრობლემად სამუშაო ადგილების ნაკლებობას ასახელებს. გამოკითხულთა 66% თავს უმუშევრად მიიჩნევს. თუკი ამ მონაცემებს შევადარებთ ოფიციალურ სტატისტიკურ მონაცემებთან, დავინახავთ აშკარა განსხვავებას. განსხვავების განმარტობებელი ერთ-ერთი ფაქტორია თვითდასაქმებულთა წილის ზრდა საზოგადოებაში. დასაქმებულთა 1763,2 ათასი კაციდან დაახლოებით 60% თვითდასაქმებულია სოფლის მეურნეობაში, კერძო წარმოებასა და ბიზნესში. (იხ. დიაგრამა 1)

დიაგრამა 1. დასაქმებულთა პროცენტული განაწილება

ოფიციალური მონაცემებით 2016 წელს უმუშევრობა ქალაქის მაცხოვრებლებში შეადგენდა 21,1%-ს, ხოლო სოფელში - 5%-ს. დასაქმების მაჩვენებლები განსხვავებულია სქესისა და ასაკის კრილით (იხ. დიაგრამა 2). მიუხედავად ქალების როლის ზრდისა ბიზნესსაქმიანობაში, უახლესი მონაცემებით, საქართველოში უმუშევრობის მაჩვენებელი ქალებში შეადგენს 14,2%-ს, მამაკაცებში კი ეს მაჩვენებელი მხოლოდ 8,8%-ია.

დიაგრამა 2. უმუშევრობის დონე ასაკობრივი კრილით 2016 წელს

მიუხედავად იმისა, რომ საქართველოს მოსახლეობის 53,3%-ს აქვს უმაღლესი განათლება, მოსახლეობის 70% ყველაზე მწვავე პრობლემად მაინც უმუშევრობას ასახელებს, ამასთან, შრომის ბაზარზე მაინც არსებობს კვალიფიციური კადრების ნაკლებობა. ამის ერთ-ერთი მიზეზი არის ის, რომ დასაქმებული, ან თუნდაც უმუშევარი, ვერ პასუხობს თანამედროვე ტექნოლოგიურ გამოწვევებს. ზოგადად ტექნოლოგიური პროგრესი უარყოფით გავლენას ახდენს დასაქმებაზე. ციფრული და ინტერნეტტექნოლოგიის განვითარება იწვევს ხელით შრომის ჩანაცვლებას კომპიუტერული ტექნოლოგიებით, რაც თავისთავად იწვევს შრომითი რესურსის გამოთავისუფლებას და კონკურენციის ზრდას შრომის ბაზარზე.

საყურადღებოა ის ფაქტიც, რომ შრომის ბაზარზე, ზოგიერთ სფეროში აღინიშნება კადრების სიჭარბე, მაშინ როდესაც რამდენიმე სფეროში საერთოდ არ არსებობს კვალიფიციური კადრი. 2016 წელს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში ჩარიცხულ სტუდენტთა 73% განაწილებულია სასწავლო პროგრამებზე შემდეგნაირად: 47% სწავლობს სოციალური მეცნიერებების, ბიზნესისა და სამართლის, 15% - ჰუმანიტარული მეცნიერებებისა და ხელოვნების, 11% კი - ჯანდაცვისა და სოციალური უზრუნველყოფის პროგრამებზე^[4].

GTZ-ის მიერ ჩატარებულმა კვლევებმა აჩვენა, რომ ქვეყანაში, სამუშაო ძალაზე მოთხოვნა ისეთი სპეციალობებისთვის, როგორცაა: მრეწველობა, საბუნებისმეტყველო მეცნიერებები, ინჟინერია, მექანიკა, ელექტრონიკა. აღნიშნულ სფეროში ხელფასები გაცილებით უფრო მაღალია, რაც კადრების დეფიციტითაა გამოწვეული.

შრომითი რესურსების არასწორი გადანაწილება მნიშვნელოვნად აფერხებს ქვეყნის ეკონომიკურ განვითარებას, ამასთან ის ხელს უწყობს სამუშაო ძალის გადინებას ქვეყნის ფარგლებს გარეთ.

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის მონაცემებით, საქართველოში ახალგაზრდების 31,9% არც მუშაობს და არც სწავლობს, რაც იმას ნიშნავს, რომ ქვეყანაში 270 000-მდე უმუშევარი ახალგაზრდაა.

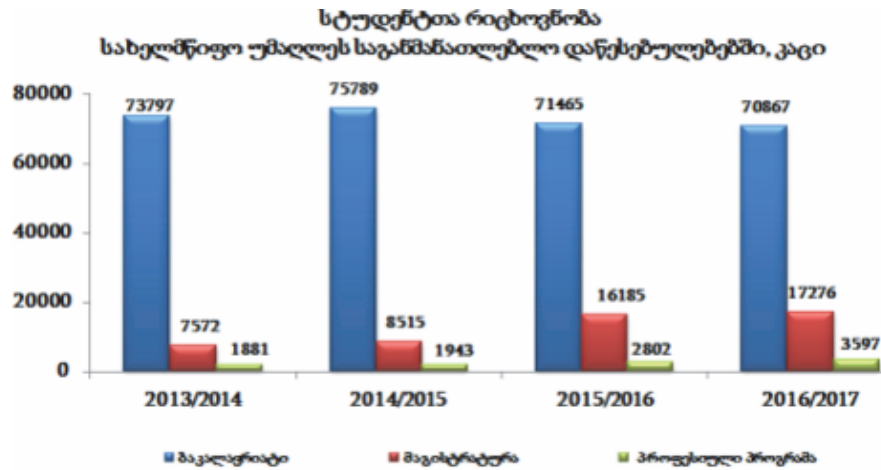
უმუშევრობა უარყოფით გავლენას ახდენს ახალგაზრდების კარიერაზე. მცირდება მათი პროდუქტიულობის პოტენციალი და დასაქმების შესაძლებლობები. ხანგრძლივმა უმუშევრობამ შესაძლოა გამოიწვიოს ახალგაზრდებში უნარ-ჩვევებისა და მოტივაციის დაკარგვა. მათ მიერ მიღებული ცოდნა ძველდება და ვერ უმკლავდება ტექნოლოგიურ პროგრესსა და ბიზნესის თანამედროვე გამოწვევებს.

ახალგაზრდების უმუშევრობის ფაქტორი ზემოქმედებს აგრეთვე მათ ნარკოდამოკიდებულებასა და კრიმინალური დანაშაულებების ზრდაზე, რაც წარმოშობს დამატებით სოციალურ პრობლემებს საზოგადოებაში.

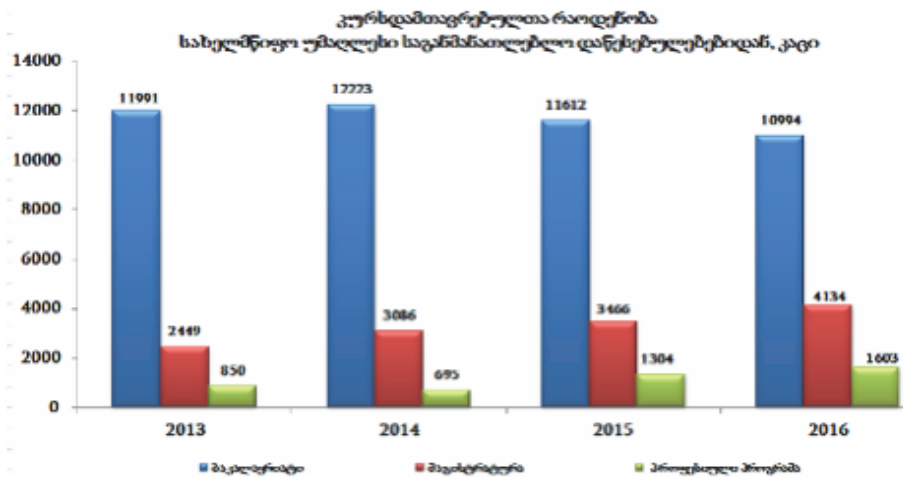
საქართველოში მნიშვნელოვან პრობლემას წარმოადგენს სტუდენტთა და კურსდამთავრებულთა უმუშევრობა. უნივერსიტეტები და სხვა საგანმანათლებლო დაწესებულებები ვერ უზრუნველყოფენ სტუდენტებს და კურსდამთავრებულებს შრომის ბაზრისთვის საჭირო პრაქტიკული განათლებით. სტუდენტი იძულებული ხდება გაიაროს ხანგრძლივი, უფასო სტაჟირების პროგრამა და იქ დაეუფლოს ამ ყოველივეს.

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის მონაცემებით საქართველოში 2016 წელს სახელმწიფო უმაღლეს და პროფესიულ საგანმანათლებლო დაწესებულებებში სტუდენტთა რიცხვი დაახლოებით 91740-ს შეადგენდა, კურსდამთავრებული კი 16731 კაცი იყო. (იხ. დიაგრამა 3, დიაგრამა 4)

დიაგრამა 3. სტუდენტთა რიცხოვნობა სახელმწიფო უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში

დიაგრამა 4. კურსდამთავრებულთა რაოდენობა სახელმწიფო უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში

მათი უმრავლესობა აქტიურად ემეხს სამუშაოს საკუთარი პროფესიით, თუმცა უშედეგოდ.

„შრომის ბაზარზე ერთდროულად არსებობს პროფესიონალიზმზე მოთხოვნის დეფიციტი და პროფესიონალების დეფიციტი. პროფესიონალების დეფიციტი დამსაქმებლებს აიძულებს, რომ კვალიფიციური კადრები ქვეყნის გარეთ ეძებოს, რის გამოც, ქვეყნის შიგნით არსებული რესურსების მიმართ მოთხოვნა მკვეთრად მცირდება, რაც თავის მხრივ, პროფესიონალად ჩამოყალიბების მოტივაციას მინიმალურ ზღვრამდე ამცირებს და უარყოფითად ზემოქმედებს განათლების ბაზარზე, განსაკუთრებით, სწავლის მაღალ საფეხურებზე“ [5].

გამოკითხვის შედეგად სტუდენტთა უმრავლესობა აპროტესტებს ვაკანსიებში მითითებულ ერთ-ერთ მოთხოვნას, კერძოდ 2-3 წლიან სამუშაო გამოცდილებას. ახალგაზრდებში უმუშევრობის პრობლემის გამომწვევი მიზეზებიდან ერთ-ერთია ნეპოტიზმი.

განვითარებულ ქვეყნებში სტუდენტთა დასაქმების საკითხს მნიშვნელოვან ყურადღებას აქცევენ. უნივერსიტეტები სერიოზულ ყურადღებას უთმობენ საკუთარი სტუდენტების დასაქმებას, ატარებენ კვლევებს და მიღებული ინფორმაციის საფუძველზე ქმნიან მონაცემთა ბაზებს. ისინი ცდილობენ, რომ კურსდამთავრებულებს გააჩნდეთ მაღალი კვალიფიკაცია და იყვნენ კონკურენტუნარიანები შრომის ბაზარზე. ამისათვის უნივერსიტეტებში იქმნება კარიერის განვითარების სამსახურები.

კარიერული განვითარების ცენტრები სტუდენტებს ეხმარება დასაქმდნენ სასურველ პოზიციაზე. აგრეთვე, უზრუნველყოფს მათ ინფორმაციით და უკეთესი განათლებით. სხვა საკითხებთან ერთად პროგრამა სთავაზობს ინფორმაციას სხვადასხვა საგანმანათლებლო კურსების შესახებ, აკადემიურ და პროფესიულ მომზადებაზე, რომელიც საჭიროა შემდგომში სამუშაო ადგილებზე წარმატებისთვის.

უმაღლესი განათლების რეფორმის შედეგების განსაზღვრისთვის 2008 წელს ჩატარდა კვლევა, რომელშიც ყურადღება გამახვილებული იყო სტუდენტთა და კურსდამთავრებულთა დასაქმების საკითხებზე. გამოკითხვაში მონაწილეობა მიიღო 52 უნივერსიტეტის ხარისხის მართვის სამსახურის უფროსმა. მიღებული

მონაცემებით გაირკვა, რომ სტუდენტთა და კურსდამთავრებულთა აღრიცხვას აწარმოებდა უნივერსიტეტების 60%, მათგან დიდი წილი კერძო სასწავლებლებზე მოდიოდა^[6].

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი ერთ-ერთი უდიდესია საქართველოში. ის სასწავლოსთან ერთად საქართველოს ერთერთი უპირველესი სამეცნიერო-კვლევითი დაწესებულებაა, სადაც ყოველწლიურად 200-მდე ადგილობრივი და საერთაშორისო მასშტაბის სამეცნიერო საგრანტო პროექტი ხორციელდება. დღეისთვის თსუ-ს 7 ფაკულტეტზე 22 ათასამდე სტუდენტი სწავლობს და ყოველწლიურად 4000-მდე სტუდენტი ამთავრებს უნივერსიტეტს.

იმის გასარკვევად თუ რეალურად რა მდგომარეობაა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში კურსდამთავრებულთა დასაქმების კუთხით, ჩავატარეთ ბაკალავრიატისა და მაგისტრატურის საფეხურის კურსდამთავრებულების გამოკითხვა სპეციალური ფორმის საშუალებით, რომელიც დაგვებმარა კვლევის შედეგების მიხედვით გარკვეული დასკვნის გამოტანაში. გამოკითხული სტუდენტები 2009-2018 წლების კურსდამთავრებულები არიან.

შეგროვებული მონაცემების საშუალებითა და პროგრამა MS Access-ის გამოყენებით მოვახდინეთ ეკონომიკისა და ბიზნესის ფაკულტეტის კურსდამთავრებულთა საცდელი მონაცემთა ბაზის ფორმირება.

კვლევისას გამოიკვეთა მიმართულებები, რომლებიც სტუდენტებში უპირატესობით ხასიათდება. ესენია: ბიზნესის ეკონომიკა, ფინანსები და საბანკო საქმე, ბუღალტრული აღრიცხვა და აუდიტი, მენეჯმენტი, ეკონომიკური და სოციალური სტატისტიკა, მენეჯერული ეკონომიკა, შრომის ეკონომიკა.

კვლევის მთავარი მიზანი იყო გაგვერკვია, რამდენად საქმდებიან საკუთარი სპეციალობით ეკონომიკისა და ბიზნესის ფაკულტეტის კურსდამთავრებულები.

კურსდამთავრებულებს ვთხოვეთ მოენიშნათ დასაქმების მათთვის სასურველი სფერო. როგორც აღმოჩნდა, ყველაზე მოთხოვნადს ბიზნესის, ფინანსების, მენეჯმენტის, წარმოებისა და დისტრიბუციის სფერო წარმოადგენს.

ჩვენ მიერ განხორციელებული კვლევის შედეგებმა ცხადყო, რომ სტუდენტთა უმრავლესობა ვერ საქმდება საკუთარი სპეციალობით. მათ უჭირთ თავისი ცოდნისა და უნარ-ჩვევების დემონსტრირება დამსაქმებლისთვის. მიუხედავად იმისა, რომ უნივერსიტეტებში არსებობს კარიერული სამსახურები და ტარდება დასაქმების ფორუმები, ამ ყველაფერს არ აქვს ავტომატიზებული სახე.

ჩვენ მიერ შემუშავებულია კურსდამთავრებულთა დასაქმების ავტომატიზებული საინფორმაციო სისტემა, რომელიც უზრუნველყოფს კურსდამთავრებულთა შესახებ ინფორმაციის შეგროვებას და მათი თანხმობის და სურვილის შემთხვევაში ამ ინფორმაციის ხელმისაწვდომობას დამსაქმებლებისთვის. აღნიშნული სისტემა კურსდამთავრებულებს საშუალებას აძლევს საკუთარი ავტობიოგრაფია და სურვილები (თუ რომელ სფეროში სურთ დასაქმება) გააცნონ დამსაქმებლებს, რომლებსაც ასევე წვდომა ექნებათ ამ სისტემაზე. სისტემა მოსახერხებელია როგორც კურსდამთავრებულებისთვის, ასევე დამსაქმებლებისთვის. მსგავსი ავტომატიზებული საინფორმაციო სისტემები ხასიათდება პროდუქტიულობით, ხელმისაწვდომობით, საიმედოობით, შესრულების დროის შემცირებით.

დღესდღეობით საქართველოში სტუდენტებისთვის განკუთვნილი დასაქმების მხოლოდ ერთი საიტი არსებობს, რომელიც 2015 წლიდან ფუნქციონირებს. სტუდენტური დასაქმების პორტალის www.studentjob.ge ^[7] გამოჩენა ბაზარზე წინ გადადგმული ნაბიჯი იყო სტუდენტთა დასაქმების ხელშეწყობის კუთხით. საიტი ერთის მხრივ, უკონკურენტოა, თუმცა, ფუნქციონალურ განახლებას საჭიროებს.

ჩვენ შევიმუშავეთ დასაქმების ხელშეწყობის სრულიად ახალი პლატფორმა ეკონომიკისა და ბიზნესის ფაკულტეტის კურსდამთავრებულებისა და სტუდენტებისთვის. კვლევის შედეგებიდან გამომდინარე ცხადი გახდა, რომ იმ სტუდენტების რაოდენობა, რომლებიც საკუთარი პროფესიით არიან დასაქმებული ერთობ მცირეა. ვებგვერდი საშუალებას მისცემს სტუდენტებსა და კურსდამთავრებულებს მოძებნოს სასურველი პოზიცია და დასაქმდეს. ხოლო დამსაქმებლები შეძლებენ მოძებნონ მათთვის სასურველი კადრები.

www.studentjob.ge-სგან განსხვავებით ჩვენ მიერ შექმნილი ვებგვერდი არის უფრო მოქნილი. თითოეული სტუდენტი უნივერსიტეტში ჩარიცხვის პირველი დღიდან, თუკი განაცხადებს თანხმობას, შეძლებს საიტზე დარეგისტრირებას. საიტს წვდომა ექნება დარეგისტრირებული სტუდენტების პირად ბარათზე - ფაკულტეტი, სპეციალობა, GPA ან საშუალო რეიტინგული ქულა (მხოლოდ სტუდენტის თანხმობით). თითოეულ სტუდენტს ექნება საკუთარი გვერდი, რომელზეც სურვილის მიხედვით განათავსებს დამატებით ინფორმაციას: მაგ. ფოტოსურათი, ინტერესები, მუშაობის გამოცდილება, ნაშრომები, ტრენინგები და სასწავლო კურსები, უნარ-ჩვევები და ა.შ. სტუდენტის ინტერესებიდან გამომდინარე, საიტი ავტომატურად გაუზიარებს სტუდენტს მისთვის საინტერესო ვაკანსიას ან სიახლეს მითითებულ ელექტრონულ მისამართზე.

კომპანიის წარმომადგენლების სახით ვებგვერდზე დარეგისტრირდებიან HR -ები. ისინი განათავსებენ ორგანიზაციაში არსებულ ვაკანსიებს, სტაჟირების პროგრამებს, ტრენინგკურსებს ან გაცვლით პროგრამებს. მათ საშუალება ექნებათ მოძებნონ საიტზე არსებული სტუდენტები დარგის სპეციფიკიდან გამომდინარე, შეადარონ მათი მონაცემები და შესთავაზონ თანამშრომლობა.

ვებგვერდის უპირატესობა იქნება უშუალო კონტაქტის შესაძლებლობა პოტენციურ დამსაქმებელთან. HR-ებს არ მოუწევთ ათასობით CV-ს გადარჩევა, მხოლოდ ორივე მხარის დაინტერესების შემთხვევაში გააგზავნის სტუდენტი რეზიუმეს.

Studentjob.ge-ზე ვაკანსიის განსათავსებლად, კომპანიებს უწევთ ელექტრონულ ფოსტაზე მიწერონ საიტის წარმომადგენლობას ვაკანსიის აღწერილობა და მხოლოდ ამის შემდეგ, საიტის ადმინისტრატორი განათავსებს მას. ახალი საიტის უპირატესობა არის ის, რომ HR-ები საკუთარი სურვილის მიხედვით, ნებისმიერ დროს შეძლებენ განცხადების ან სიახლის გამოქვეყნებას.

ფაკულტეტის წარმომადგენლებს საშუალება ექნებათ ნახონ სტატისტიკა იმის შესახებ, რამდენად საქმდებიან საკუთარი სტუდენტები და რა პროფესიას ირჩევენ მათი უმრავლესობა.

მსგავსი ავტომატიზებული საინფორმაციო სისტემების შექმნით, უნივერსიტეტები დაზოგავენ როგორც დროით, ასევე ადამიანურ რესურსს, რომელიც გამოიყენება კარიერული სამსახურების ფუნქციონირებისთვის.

აღმოჩნდა, რომ კარიერული განვითარების სამსახური ქართული უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების მხოლოდ 30%-ში არსებობს, ხოლო ზოგიერთ უნივერსიტეტში ჯერ კიდევ ჩამოყალიბების პროცესშია. კერძო უნივერსიტეტებში უფრო მეტი ყურადღება ექცევა სტუდენტებისთვის ხელსაყრელი პირობების შექმნას, მათ დაკავშირებას პოტენციურ დამსაქმებლებთან. დამსაქმებლები კი უკმაყოფილებას გამოთქვამენ ამ ცენტრების მუშაობით და თვლიან, რომ მეტი ოპერატიულობა და ორგანიზებულობა საჭირო.

ამრიგად, მნიშვნელოვანია, რომ უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში შეიქმნას სტუდენტთა და კურსდამთავრებულთა ერთიანი მონაცემთა ბაზა, რომელშიც განთავსდება არამარტო სტუდენტთა ბიოგრაფიები, არამედ დამსაქმებელთა შესახებ ამომწურავი ინფორმაცია. ყველაფერთან ერთად აუცილებელია ურთიერთობა უნივერსიტეტსა და დამსაქმებლებს შორის იყოს ორმხრივი.

ლიტერატურა:

1. <http://erasmusplus.org.ge/files/publications/Strategic%20Development%20of%20HE%20and%20Science%20in%20Georgia%20-%20ge.pdf> უმაღლესი განათლებისა და მეცნიერების სტრატეგიული განვითარება საქართველოში
2. <http://eppmge.blogspot.com/> განათლების პოლიტიკის დაგეგმვისა და მართვის საერთაშორისო ინსტიტუტი
3. http://geostat.ge/?action=page&p_id=145&lang= საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური
4. http://www.geostat.ge/?action=page&p_id=2104&lang=ge საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური
5. მარშავა ქ., დურგლიშვილი ნ. თსუ-ის კონკურენტული გარემო და ძირითადი პრობლემები. თბილისი, 2011წ.
6. <http://erasmusplus.org.ge/files/publications/Aiding%20Student%20Employment%20-%20ge.pdf> სტუდენტების დასაქმების ხელშეწყობა საქართველოს უმაღლესი დაწესებულებების მიერ
7. <https://studentjob.ge/> სამუშაო ვაკანსიები

Employment of Graduate Students by Using Information Technologies

Tina Melkoshvili

Assistant-professor

Ivane Javakishvili Tbilisi state university

S u m m a r y

The country's economy largely depends on the labor market. If the labor relations between the employer and the employee are regulated in the country, if the country has a stable labor market, if the service corresponds a qualified worker's demand, then all this has a significant impact on the development of the country's economy. Because Georgia is an economically developing country, it necessarily needs a stable labor market. Unemployment is one of the most important problems, as almost 70% of Georgian population considers themselves unemployed, most of them are young.

The goal of our research is to identify the problems related to the unemployment of students and graduated ones of the TSU Economics and Business Faculty and to create recommendations using information technologies to overcome the problem. The modern world fights against this challenge in a lot of ways. There are designed systems to facilitate student employment at the Universities and Georgia is at the initial stage of creating career development systems. The information system created by us facilitates the employment of graduated students by using information technologies.

Key word: *Employment of graduated students; Employment maintaining Programs.*